

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Duodecima h[abet] laudabile[m] co[n]suetudine[m] esse servanda[m],
q[ue] nec canonib[us] sacris, nec veritati, nec bonis morib[us] obuiet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

Moysen. Sic ostendit. satis certum habemus dilectionem tuam agnoscere quem moysen in celebrandis...

in ecclesia convenisse non dubium est: et que more vel in consecratis mysteriis, vel ceteris agendis arcantur teneantur, agnoscere...

Confirmando hoc sua auctoritate poterat facere, palis est et per confirmationem fecit. ne pape nihil novi daretur...

De h' etia legit et notat xvij. q. iij. de cons. pnc. in rebu. in. i. r. r. f. r. a. g. i. i. i. d. i. f. i. t. e. r. i. t. a. u. s. z. e. f. d. e. t. r. a. f. a. c. t. i. o. n. e. m. l. e. t. e. r. i. u. s. s. e. z. v. e. n. i. e. s. p. e. r. a. r. t. e. b. o. n. i. s. m. o. r. i. b. u. s. s. o. l. u. i. f. i. c. i. t. u. s. c. o. n. s. i. d. e. a. s. t. r. a. f. d. i. s. t. i. n. p. r. o. t. i. d. e. p. h. c. p. e. r. n. o. t. p. e. r. i. n. o. c. e. p. d. e. q. u. a. r. u. p. r. i. m. a. p. r. o. b. a. t. q. u. o. n. a. c. o. n. s. u. e. t. u. d. o. s. e. r. v. a. n. d. a. e. s. t. s. e. c. a. i. b. i. h. o. c. a. u. t. e. m. t. e. r. t. i. a. i. b. i. d. e. b. i. t. o.

Quod abscipio cretione iustitie nulli agere licet.

Si calixtus papa omnibus episcopus ait.

Nihil agere licet sine discretione iusticie contra disciplinam Romane ecclesie.

Non decet a capite membrum discedere: sed iudicantur.

Quod abscipio cretione iustitie nulli agere licet. Si calixtus papa omnibus episcopus ait. Nihil agere licet sine discretione iusticie contra disciplinam Romane ecclesie. Non decet a capite membrum discedere: sed iudicantur.

ponit aut in pinc. duo ca. p. q. vult interpretari vlti. ca. pcedat dicit vbi dicit q. a pcedat dicit no debent: et sic intelligit q. sine discretione deuiare no debent: sed cum ratione pcedat: quod probat p duo capitula. p. x. i. a. c. o. n. t. r. a. r. i. o. s. e. n. s. u. s. J. o. a. n.

Non decet. Si cap. Cui da epi deuiat a regulis ro. ec. qua re calixtus p. l. i. c. i. t. b. i. t. o. i. u. s. e. p. i. s. v. t. i. p. s. i. t. a. n. q. u. i. m. e. m. b. r. a. r. o. m. a. n. e. e. c. c. l. e. s. i. e. q. u. i. e. s. t. c. a. p. u. t. a. n. o. n. d. i. c. e. r. e. d. a. t. s. i. n. e. d. i. c. r. e. n. o. n. e. s. e. d. v. o. l. u. n. t. a. t. e. m. e. t. f. a. c. i. a. t. v. e. l. u. t. s. u. e. m. a. t. r. i. s. s. i. c. u. t. c. h. r. i. s. t. u. s. v. e. n. i. t. f. a. c. e. r. e. v. o. l. u. n. t. a. t. e. m. p. a. t. r. i. s. k. e. t. d. e. m. e. m. b. r. a. s. i. c. e. d. e. c. o. n. s. i. d. e. r. a. t. u. r. d. e. c. o. n. s. i. d. e. r. a. t. u. r. e. t. i. n. a. u. t. d. e. e. t. i. a. n. p. n. e. t. e. s. t. h. i. c. a. r. g. u. m. e. n. t. u. r. i. u. s. e. s. t. i. t. o. r. q. u. i. i. p. s. e. v. t. i. q. u. i. i. d. e. q. s. e. p. a. v. b. i. d. h. o. c. l. o. c. i. O. m. n. i. s. g. r. e. c. o. r. u. s. v. t. r. u. i. q. j. r. o. s. a. m. i. a. s. n. o. n. d. i. c. r. e. n. o. n. e. m. n. o. n. q. u. i. d. e. r. g. o. c. u. m. d. i. s. c. r. e. t. i. o. n. e. i. u. s. t. i. c. i. e. c. o. n. t. r. a. i. l. l. a. a. g. r. e. r. e. c. e. r. t. e. n. o. n. v. t. e. v. i. q. u. i. i. j. q. u. i. i. d. e. h. i. c. v. a. c. a. t. a. r. g. a. c. o. n. t. r. a. r. i. o. s. e. n. s. u. s. J. o. a. n.

Receptis apostolicis non dura superbia resistat.

Receptis apostolicis non dura superbia resistat. sed per obedientiam que a sancta romana ecclesia et apostolica auctoritate iussa sunt saluare impleatur, si eiusdem sancte dei ecclesie (que est caput et alitri) communionem habere desideratis. Non nouum aliquid presentis iustione precipimus, sed illa que olim videntur in iudicia firmamur: cum nulli dubium sit q. non solum pontificalis causatio, s. ois sancte spei romane ec. et religiois rellatio ad sede apostolicaz quasi ad caput omnium ecclesiaz

darant, que Greg. in hoc ca. confirmat: quare precipit eis debent: qui contra hoc fecerit, deponatur. Non dura. Quis graue et intolerabile sit, tamen adimplendum est: vt. r. i. t. d. i. s. t. i. n. e. m. e. m. o. r. i. u. s. e. t. c. d. i. s. t. c. o. n. n. o. u. i. t. v. t. e. x. t. r. a. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. i. s. q. u. a. n. d. o. Non nouum. Ar. q. no. b. i. n. o. u. i. s. q. u. o. s. q. u. o. s. s. t. r. a. t. u. r. i. f. u. n. t. l. y. m. o. d. o. r. e. n. o. u. e. r. i. t. v. t. r. u. i. j. q. j. a. c. h. a. t. u. s. z. t. r. x. x. i. j. q. j. d. i. s. t. i. n. f. e. u. e. x. p. a. r. t. e. J. e. h. a. b. e. s. h. i. c. q. p. c. o. n. f. i. r. m. a. t. i. o. n. e. m. p. a. p. e. n. o. n. t. e. n. e. a. t. u. s. n. o. u. i. s. v. t. e. f. d. e. c. o. n. f. i. r. m. v. t. i. n. e. l. i. n. e. a. u. t. d. i. l. e. c. t. a. q. u. i. d. i. u. r. i. s. s. i. t. d. i. c. i. t. h. o. c. s. d. i. s. t. p. r. o. t. i. c. a. v. l. i. t. C. a. u. s. a. n. o. i. a. c. a. u. s. a. t. i. o. e. p. o. z. S. o. l. u. s. e. n. i. m. p. a. p. a. p. o. t. e. n. e. t.

... condentare epim. Is ab alio possit absolui: vt. l.ij. q. vj. q. ...

... debuit referri: et inde no mam assumere. vnde assumpsit exor...

... Non est resistendi consuetudini cui canonica non obstat...

... Traditioes. i. consuetudines. viij. di. q. 5. mores.

... Contrario more. Arg. est hic contra episcopos qui...

... Contrario more. C. de sep. in iure. re. l. vi. §. vbi dicitur...

... lex precipit q. iudex seruet consuetudine p. uincie. ff. de...

... Item Hiero. ad Lucianum. Consuetudines que hinc no...

... Traditioes a prius instituta non sunt infringende.

... Idiculu est q. satis abominabile dedec: vt traditioes...

... Futurum mores (nisi legi sint aduersi) consensu vrentium approbati...

... qui se sponte subijciant iudicio alicuius. vel spote petat...

... Traditioes. i. consuetudines. viij. di. q. 5. mores. p. preferrunt. i. tantum. Sic ponitur. vj. q. ij. si quis...

... Contrario more. C. de sep. in iure. re. l. vi. §. vbi dicitur...

... in causis. i. ca. cum causa. et. rrv. q. ij. seruatis. in fi. q. 3. quia delegatus no...

... Traditioes a prius instituta non sunt infringende.

... Idiculu est q. satis abominabile dedec: vt traditioes...

... Futurum mores (nisi legi sint aduersi) consensu vrentium approbati...

... qui se sponte subijciant iudicio alicuius. vel spote petat...

... Traditioes. i. consuetudines. viij. di. q. 5. mores. p. preferrunt. i. tantum. Sic ponitur. vj. q. ij. si quis...

... Contrario more. C. de sep. in iure. re. l. vi. §. vbi dicitur...

... q. 3. de aduer. l. i. §. c. si aduer. rez. iudi. et. pmo. in...

... Traditioes a prius instituta non sunt infringende.

... Idiculu est q. satis abominabile dedec: vt traditioes...

... Futurum mores (nisi legi sint aduersi) consensu vrentium approbati...

... qui se sponte subijciant iudicio alicuius. vel spote petat...

... Traditioes. i. consuetudines. viij. di. q. 5. mores. p. preferrunt. i. tantum. Sic ponitur. vj. q. ij. si quis...

... Contrario more. C. de sep. in iure. re. l. vi. §. vbi dicitur...

De his, hec est tertia pars in qua dicitur qd consuetudo in celebrandis officiis quam obtinet metropolitana ecclesia, deest observari in omnibus ecclesiis, exceptis monasteriis in quibus celebrantur officia secundum regulam beati Benedicti, huius.

erat epi qd non servabat ordinem in divinis officiis que servabat metropolitana ecclesia: quare statutus fuit in concilio Tolera. ut ois epi eundem modum in officiis servet qui in ecclesia metropolitana servat. Abbates pro officia publica, id est vespas, matutinas, missas celebrant. Alia vero officia dicitur sicut in eorum regis tunc. In ista parte ibi: quisquis dicit qd si quis contra hoc fecerit, etc.

id est certis mensibus exhereditetur. communicationis subditur. In tertia ibi: hoc non metropolitani debent episcopi potius dicere: de cogere supradictis cum modis servatis in vo. re: epi sibi subleunt ad eos rectores suis epi: practica regulam qd episcopi servare copellat. hoc etiam a Tolera. ille vellet laicis: doctores variis nolite adiacere: qd: vt. s. dist. promissa huic nolite. ut rei b. Cites. cives dare de ergo cantate cum beat. ar. clericis, et dicunt gunt. amen. xxxviij. dist. rvi. q. j. sedulo.

Episcopi. Argu. qd resumen oim monasteriorum spectat ad episcopum: vt. r. q. iij. per singulas. r. rvi. q. j. qui ve re. et. l. dist. obitu. Sed nomine monasteria monachorum potius sunt sub abbate regenda, ad quem tota potestas monasterii spectat. r. vii. q. ij. ca. nullam. Sed illud verum est de regularibus vivendi, non de regularibus cantandi. Jo. s. f. rii. q. j. non dicitur.

publica. Sed clericorum secularium, quorum officia publica sunt: cum ipsi populum habeant. sed monachi non imper habent populum: vnde ipsi non faciunt publica officia: vt. rvi. q. j. interdicimus. Astringat. Arg. metropolitani posse suspendere suum frater suum in fraganti: vt. j. rviij. dist. placit. et ca. si episcopus. r. q. iij. qua cognovimus. r. q. neos. et. r. iij. si quis episcopus. coic. f. Lacuit. de conse. dist. v. coeunt. istis in capitu-

lis derogatur per contrariam consuetudinem. Item aduersus. hec distinctio dividitur in duas partes. Secunda ibi: Quod melius. Supra in. v. dist. ostendit Gratianus ius naturale preferri alijs in origine et dignitate. et. s. in. viij. dist. ostendit qd pre-

ferri in amplitudine. In hac vero r. dist. ostendit qd preferri in sententia rigore: da mala dispensatio admittitur contra ius naturale in peccatis et phibitionibus: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.

Item aduersus. Insignant magister differentia iuris naturalis ad alia iura in origine et dignitate et amplitudine: nunc assignat differentiam eiusdem iuris ad alia iura in sententia rigore. nam pro a alia iura admittit dispensationem: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.

Item aduersus. Insignant magister differentia iuris naturalis ad alia iura in origine et dignitate et amplitudine: nunc assignat differentiam eiusdem iuris ad alia iura in sententia rigore. nam pro a alia iura admittit dispensationem: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.

Item aduersus. Insignant magister differentia iuris naturalis ad alia iura in origine et dignitate et amplitudine: nunc assignat differentiam eiusdem iuris ad alia iura in sententia rigore. nam pro a alia iura admittit dispensationem: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.

Item aduersus. Insignant magister differentia iuris naturalis ad alia iura in origine et dignitate et amplitudine: nunc assignat differentiam eiusdem iuris ad alia iura in sententia rigore. nam pro a alia iura admittit dispensationem: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.

Item aduersus. Insignant magister differentia iuris naturalis ad alia iura in origine et dignitate et amplitudine: nunc assignat differentiam eiusdem iuris ad alia iura in sententia rigore. nam pro a alia iura admittit dispensationem: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.

Item aduersus. Insignant magister differentia iuris naturalis ad alia iura in origine et dignitate et amplitudine: nunc assignat differentiam eiusdem iuris ad alia iura in sententia rigore. nam pro a alia iura admittit dispensationem: nisi duo forte mala ita vigent vt necesse sit alterum eligi.